

Onderwerp: Gemeentelijk Rioleringsplan 2018-2027

Schiermonnikoog, 30 januari 2018

Aan de gemeenteraad,

Voorstel

1. Gemeentelijk Rioleringsplan 2018 – 2017 vaststellen.
2. De rioolheffing 2019 t/m 2027 jaarlijks verhogen met 1% exclusief indexering).
3. Het huidige saldo van € 83.943 van de bestemmingsreserve 7.910.51.2 -reserve resultaat riolering- overhevelen naar de voorziening 7.910.52.2 -voorziening riolering-.
4. Alle voor 2018 genoemde investeringen beschikbaar stellen.
5. Voor vervanging van mechanische/elektrisch uitgaan van een afschrijvingstermijn van 15 jaar.
6. Voor het grondwatermeetnet, de drukrioolreiniger met afstandsbediening en de rioolinspectie set een afschrijvingstermijn van 10 jaar hanteren.
7. De financiële consequenties verwerken in de 4de wijziging van de begroting 2018.

Aanleiding

Om afvalwater uit de woonomgeving te verwijderen is de riolering een onmisbare voorziening. Een adequaat en goed werkend rioolstelsel zorgt voor de bescherming van de volksgezondheid en het milieu. De gemeente Schiermonnikoog heeft de taak dit te bereiken tegen de laagst mogelijke maatschappelijke kosten. Het Gemeentelijk Rioleringsplan vormt de basis voor goede en integrale beleidsafwegingen op het terrein van bodem- en waterkwaliteit, infrastructuur en rioleringszorg. DHV heeft in samenwerking met de Buitendienst het concept Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP) 2018 - 2027 opgesteld.

Toelichting

Volgens de Wet milieubeheer dient elke gemeente te beschikken over een Gemeentelijk Rioleringsplan. Een GRP moet periodiek worden geactualiseerd. We hebben met dit GRP gekozen voor een langere looptijd dan voorheen, namelijk 10 jaar. Het gemeentelijk rioleringsplan (GRP) beschrijft hoe de gemeente invulling geeft aan haar wettelijke waterzorgplichten (afvalwater, hemelwater en grondwater). Om dit eenduidig vast te leggen, is de systematiek van doelen, functionele eisen, maatstaven en meetmethoden ontwikkeld. Deze aanpak is in Nederland al bijna 20 jaar gemeengoed en heeft inmiddels een breed draagvlak verworven. Met de beschrijving van doelen en functionele eisen leggen we de gewenste situatie van de (onderhoud) staat en het functioneren van afval-, regen- en grondwatervoorzieningen in de gemeente vast. Door vervolgens maatstaven en de daarbij behorende meetmethoden te formuleren, maken we de invulling van de gemeentelijke watertaken concreet en toetsbaar. Behalve eisen aan de voorzieningen worden ook voorwaarden gesteld aan het beheer ervan. Zo kan een adequaat functioneren van de voorzieningen worden gerealiseerd en gewaarborgd.

Doelen op Schiermonnikoog

De doelen zijn onderverdeeld naar volgende aspecten:

- Aspect 1:* inzameling van het binnen het gemeentelijk gebied geproduceerde afvalwater.
- Aspect 2:* doelmatig omgaan met de inzameling van hemelwater.
- Aspect 3:* transport van het ingezamelde afvalwater naar een geschikt lozingspunt.
- Aspect 4:* voorkomen van vuiluitwerp naar bodem, grond- en oppervlaktewater.
- Aspect 5:* minimale overlast voor de omgeving.
- Aspect 6:* effectief rioleringsbeheer.
- Aspect 7:* invulling geven aan de grondwaterzorgplicht.

Bovenstaande aspecten kunnen onderverdeeld worden in de drie gemeentelijke zorgplichten, te weten afvalwaterzorgplicht (hoofdstuk 4), hemelwaterzorgplicht (hoofdstuk 5) en grondwaterzorgplicht (hoofdstuk 6). Voor een inhoudelijke toelichting verwijzen wij naar het ter inzage liggende concept plan.

Grondwaterstand

In hoofdstuk 6 van het GRP wordt uitgebreid ingegaan op de grondwaterzorgplicht van de gemeente. Actueel om dat ook op Schiermonnikoog grondwateroverlast voorkomt. Vooral de herfst van 2017 en winter van 2018 is/was erg nat. Met als gevolg grondwateroverlast op bepaalde plekken, zoals de Colijnholte.

De gemeente heeft een signalerende zorgplicht en regierol ten aanzien van grondwater. De Waterwet stelt de gemeenten verplicht, daar waar zich overlast voordoet met grond- en of hemelwater, aan te tonen (door middel van metingen) wat en hoe groot de overlast is. Om te voldoen aan onze zorgplicht, laten we in het kader van het nieuwe rioleringsplan, een beperkt grondwatermeetnet aanleggen. In overleg met het Wetterskip worden ca. 10 peilbuizen geplaatst.

De regisseursfunctie van de gemeente verplicht de gemeente tot het in ontvangst nemen van klachten met betrekking tot (grond)wateroverlast en het zorgvuldig afhandelen hiervan. Dit betekent echter niet dat de gemeente ook verantwoordelijk is voor het oplossen van de ondervonden overlast. Het gaat om een inspanningsverplichting.

Overigens beperkt die gemeentelijke zorgplicht zich tot de openbare ruimte. Particulieren zijn verantwoordelijk voor de waterhuishouding op hun eigen terrein en moeten zelf maatregelen nemen om grondwateroverlast te voorkomen.

Het waterschap speelt een belangrijke rol bij het beheer van het grondwater. Wetterskip Fryslân beheert het peil van het oppervlaktewater dat een sterke relatie heeft met het peil van het grondwater. Ook de vereniging Natuurmonumenten speelt een rol, als beheerder van het buitengebied. Op gebied van grondwater werken wij dan ook nauw samen met het waterschap en de vereniging Natuurmonumenten. Samen met genoemde instanties gaan wij onderzoek doen naar structurele oplossingen voor de grondwateroverlast. Daarbij neemt het Wetterskip Fryslân het initiatief.

Basisrioleringsplan

Het basisrioleringsplan (BRP) is een technische onderbouwing voor op te stellen gemeentelijk rioleringsplannen. Het vormt de basis voor het GRP 2018-2027 en volgende plannen en is een technisch werkdocument, bedoeld voor intern gebruik.

De in het BRP genoemde maatregelen en voorstellen zijn inhoudelijk en financieel meegenomen in het GRP 2018-2027, zodat we aan alle wettelijke richtlijnen e.d. voldoen.

De voornaamste doelen zijn:

- toetsen of het stelsel voldoet aan de eisen;
- vergroten van het inzicht in het functioneren;
- beoordelen in hoeverre het stelsel is voorbereid op extremere neerslag ten gevolge van klimaatsverandering.

Voor het BRP is geen concrete planperiode vastgesteld. De informatie in het plan is van toepassing zolang deze niet door wijzigingen in de praktijksituatie is achterhaald.

Ook hoeft het plan niet door ons college of uw raad formeel te worden vastgesteld. Het plan ligt voor u ter inzage.

Oriënterende behandeling van het raadsvoorstel in de vergadering van 20 februari 2018.

Jaarlijkse verhoging van de rioolheffing met 1% noodzakelijk?

De hoogte van de voorziening mag gedurende de looptijd van het MOP Rioleringsplan nooit negatief zijn. Dat is de belangrijkste regel. Om voor dit GRP een negatieve stand van de voorziening in enig jaar te voorkomen is tariefstijging nodig tijdens de looptijd. Er zijn hierbij varianten denkbaar, onder voorwaarde dat we steeds in alle jaren een positieve stand van de voorziening houden. Het voorstel van ons college zorgt er voor dat:

- de benodigde stijging van de rioolrechten wordt uitgesmeerd over een aantal jaren;
- de stijging geleidelijk verloopt;
- we het probleem van benodigde tariefstijgingen niet naar achteren schuiven in de tijd.

Verskil tussen het in de stukken genoemde totale bedrag van de reserve en het bedrag dat is overgeboekt vanuit de reserve naar de voorziening rioleringsplan.

We kennen een reserve resultaat rioleringsplan en een voorziening rioleringsplan. Verrekeningen met de voorziening rioleringsplan vinden plaats op basis van het GRP. Het jaarresultaat op het product rioleringsplan

wordt verrekend met de reserve resultaat riolering. Momenteel zit in de reserve resultaat riolering een bedrag van € 83.943. In de voorziening riolering zit een bedrag van € 318.500. Met het vaststellen van dit raadsvoorstel wordt de € 83.943 uit de reserve resultaat riolering overgeheveld naar de voorziening riolering, waardoor voor dit GRP een iets minder hoge stijging van de rioolrechten nodig is (dan als we deze overheveling niet zouden doen). De in de afgelopen opgespaarde "baten" op riolering, komen op deze manier weer ten goede aan de riolering en dus aan de burgers.

Financiële toelichting

Hiervoor verwijzen wij naar hoofdstuk 7 Maatregelen en hoofdstuk 8 Middelen en kostendekking van het Gemeentelijk Rioleringsplan 2018-2027.

Samengevat dient voor een blijvend kostendekkende rioolheffing de huidige gemiddelde heffing van € 159,31 te worden verhoogd met 1% per jaar in de jaren 2019 t/m 2027. Deze verhoging van 1% is exclusief prijsindexatie.

Overhevelen reserve resultaat riolering

De afgelopen jaren hebben we de jaarresultaten op het product riolering verrekend met de bestemmingsreserve resultaat riolering. Eind 2016 is de stand van deze reserve € 83.943. We stellen voor om deze reserve over te hevelen naar de voorziening riolering. Op die manier blijven de gespaarde gelden beschikbaar binnen het product riolering én is een minder hoge stijging van de rioolheffing nodig in de komende jaren. In het voorliggende GRP is dit voorstel al verwerkt. In onze begroting 2018 verwerken we deze overheveling via de 4de begrotingswijziging 2018.

Investerings 2018

Voor 2018 zijn de volgende investeringen mee genomen in het GRP, die deels ook al waren geraamd in de gemeentebegroting 2018:

Omschrijving	Bedrag	Afschrijvingstermijn	Toelichting
Afkoppeling	€ 20.000	40 jaar	Nieuw
Grondwatermeetnet	€ 10.000	10 jaar	Nieuw
Drukrioolreiniger met afstandsbediening	€ 30.000	10 jaar	Reeds voor € 25.000 geraamd in begroting 2018
Rioolinspectie set	€ 7.200	10 jaar	Reeds geraamd in begroting 2018

De nieuwe investeringen 2018 hebben pas een begrotingseffect voor 2019. Conform ons afschrijvingsbeleid wordt begonnen met afschrijven en rente toerekening in het jaar ná vervanging.

Wijziging afschrijvingstermijnen

Volgens onze gemeentelijke afschrijvingsystematiek wordt voor aanleg en vervanging van riolering uit gegaan van een afschrijvingstermijn van 20-40 jaar.

In het nu voorliggende GRP wordt voor vervanging van mechanische/elektrisch onderdelen uitgegaan van een afschrijvingstermijn van 15 jaar. Een afschrijvingstermijn van 15 jaar sluit bij dit soort vervanging beter aan op de technische levensduur.

Verder worden voor zowel het grondwatermeetnet, als de drukrioolreiniger met afstandsbediening en de rioolinspectie set een afschrijvingstermijn van 10 jaar gehanteerd. Deze zaken komen in onze huidige afschrijvingstabel niet voor. Daarom stellen we de afschrijvingstermijn voor deze drie zaken in het raadsbesluit expliciet vast.

Burgemeester en wethouders van de gemeente Schiermonnikoog,
de secretaris, de burgemeester,

P.G. Küppers

I. van Gent